

KONKURRENCEPROGRAM

En nyfortolkning af

Rådhusårnet 2023

COPENHAGEN IN COMMON
UNESCO UIA World Capital of Architecture
Teknik- og Miljøforvaltningen
Københavns Indkøb og Ejendomme

Arkitekturårets temaer

Vi har historien til fælles

Baghuse og højhuse. Pladser og palæer. Frederiksstad og Ørestad. Håndværk og industri. Martin Nyrop og Arne Jacobsen. I 2023 inviterer vi københavnernes, danskerne og byens gæster til at gå på opdagelse i historien for at blive klogere på, hvem vi er og finde vejen til en mere bæredygtig fremtid.

Vi har hverdagen til fælles

Boligblokken og villavejen. Cykelstierne og parken. Børnehaverne og folkeskolerne. Butikker og byggepladser. Det helt almindelige og det ualmindelige københavnske. I 2023 stiller vi skarpt på hverdagen og spørger, hvordan vi udvikler en by, der har plads til alle.

Vi har naturen til fælles

De grønne åndehuller og blå oaser. Plantelivet og dyrelivet. Men også den akutte krise. Skybrud og tørke. Ubalance og omstilling. I 2023 demonstrerer vi nyskabende løsninger og diskuterer de svære kompromisser for, hvordan vi kan leve, bo og bygge med respekt for naturen og planetens grænser.

Vi har arkitekturen til fælles

For den er rammen om det hele. Et godt sted at bo, arbejde og uddanne sig. Et rart sted at opholde sig. Et trygt sted at bevæge sig. Et svar på hvordan København fortsætter med at være en af verdens bedste byer at leve i. København tilhører alle og har millioner af ophavskvinder og mænd. En historie og 623.340 levende fortællinger. I 2023 skriver vi næste kapitel sammen og inviterer resten af verden til at være med.

Rådhusårnet 2023

I 2023 er København Verdensarkitekturhovedstad. Det skal fejres med et arkitekturår om alt det, vi har til fælles, når vi ser tilbage, og alt det vi kan gøre sammen, når vi kigger frem. Med arkitekturåret dykker vi ned i byens arkitekturarv, lader eksperimenter i byens rum boble op og kalder til debat om en bæredygtig byudvikling. København skal vise sine evner til at tænke langsigtet inden for temaer som byggeri, design, klimatilpasning, innovation, borgerinddragelse og bæredygtig byudvikling, socialt såvel som miljømæssigt.

World Capital of Architecture – Verdensarkitekturhovedstad – er en ny titel, som UNESCO tildeler den by, der er vært for den internationale arkitektforening UIA's verdenskongres. UIA's verdenskongres afholdes i København juli 2023. Arkitekturåret er resultatet af et samarbejde mellem Wonderful Copenhagen, Arkitektforeningen og Københavns Kommune. Ambitionen for UNESCO-UIA World Capital of Architecture 2023 er at skabe global og lokal opmærksomhed om Københavns arkitektur i bred forstand.

Renovering af Rådhusårnet

Københavns Ejendomme og Indkøb (KEID) planlægger at renovere det ikoniske Rådhusårn i 2023. Tårnet blev sidst renoveret i 1970'erne og skal nu efter flere års forundersøgelser og grundig projektering, der har indbefattet radarscanninger, fotos fra droner, 3D modelleringer, fugtanalyser mv. atter renoveres. Da en del af tårnets murværk udvendigt skal udkradses og fuges op for bla.a. at forbedre bygningsdelenes evne til at transportere fugt, skal Rådhusårnet pakkes ind i stillads og afdækning i perioden februar til december 2023.

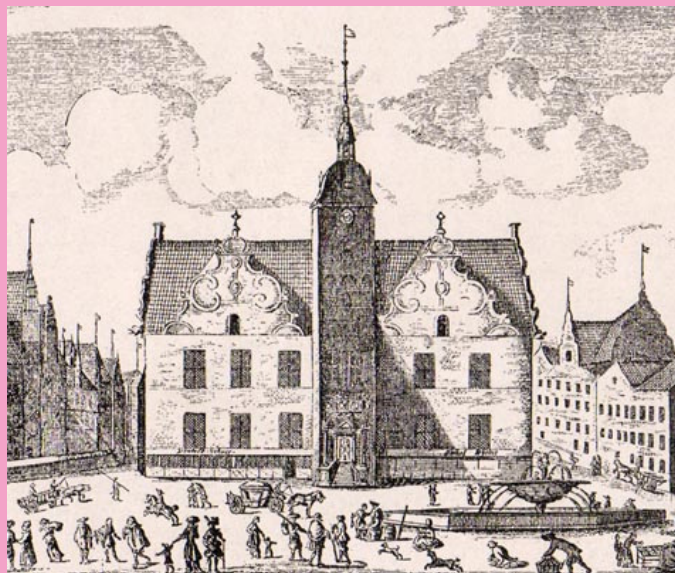
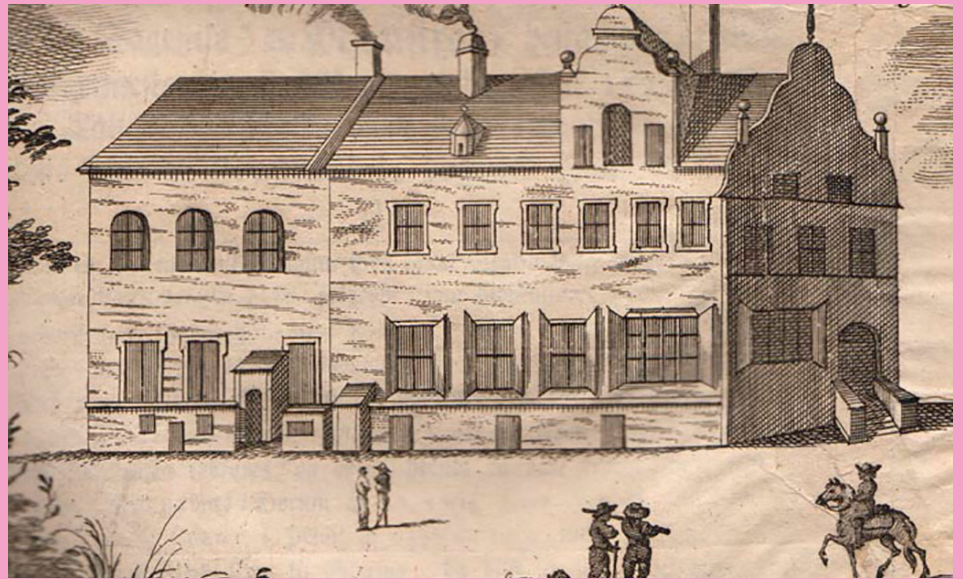
Opgaven

Med konkurrencen om et nyt design af Rådhusårnet i 2023 giver vi alle studerende på Det Kongelige Akademi frie hænder til at udforme deres bud på et nyt midlertidigt rådhusårn til København anno 2023 som illustreres på at stilladsprint på 13 m X 35 m på rådhusårnets forside.

Vi ser frem til svar på:

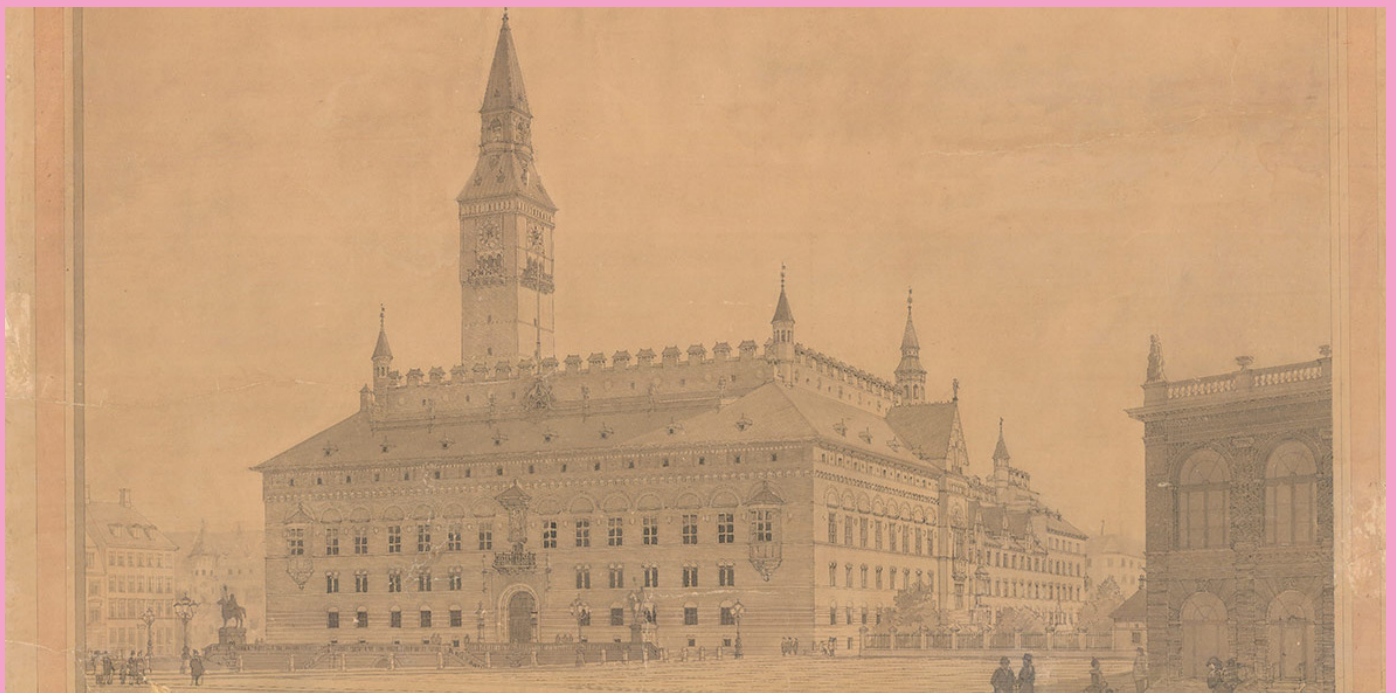
- Hvordan et moderne tårn repræsenterer Københavns Rådhus som et demokratisk samlingssted for alle byens borgere nu og i fremtiden.
- Hvordan Verdensarkitekturårets tre temaer (Historien, Hverdagen og Naturen) påvirker udformningen af tårnet? Arkitekten Martin Nyrop har i udførelsen af rådhuset også arbejdet med disse tre temaer ift. den middelalderligt inspirerede historicistiske arkitektur, den moderne demokratiske arbejdsplads samt husets rige ornamentering med naturmotiver. Vi beder om, at forslagene forholder sig til mindst et af arkitekturårets tre temaer.
- Hvordan der skabes et samspil mellem det nye tårn og de eksisterende historiske værdier på stedet, herunder om fornyede overvejelser af tektoniske forhold eller brugen af konstruktiv beskyttelse og holdbare, sunde, genanvendelige materialer kan sættes i spil og vise nye veje for det arkitektoniske udtryk.

Det første rådhus som teologen Erik Pontoppidan forestillede sig, det så ud. 1760.
Foto: Origines Hafnienses, Københavns Stadsarkiv

Byens tredje rådhus ud mod Gammeltorv efter Christian 4's ombygning. Foto: Københavns Stadsarkiv.

Arkitekt Nyrop vandt konkurrencen om at tegne og bygge byens nye rådhus i slutningen af 1800-tallet. Dette er hans forslag til, hvordan den kommende bygning til borgerne skulle se ud. 1890. Foto: Fotograf ukendt, Københavns Stadsarkiv

Historie og kontekst

Man kender intet til Københavns første rådhus. Dog ved man, at det må have eksisteret fra omkring 1200-tallet, da byen på det tidspunkt havde et bystyre. Derefter har København gennem tiderne haft mindst seks rådhusbygninger placeret forskellige steder i byen.

Da indbyggertallet i hovedstaden tredobledes i løbet af 1800-tallet, begyndte det at knibe med pladsen i det daværende rådhus, der var tegnet af arkitekten C.F. Hansen. Der skulle gå 19 år, inden arkitekt Martin Nyrop vandt arkitektkonkurrencen og fik grønt lys til at opføre den bygning, der skulle blive den sjette i rækken i det daværende rådhus, der var tegnet af arkitekten C.F. Hansen af københavnske rådhus. 19 år hvor sagen først synes glemt, dernæst måtte igennem arkitektkonkurrencer og ophevede diskussioner i Borgerrepræsentationen.

I 1905 – 32 år efter at rådhusagen første gang kom på den politiske dagsorden – stod vore dages monumentale rådhusbygning færdig. En bygning, hvor arkitekten havde ladet sig inspirere af den verdslige italienske renæssancearkitektur og 1500-tallets danske bygningsarkitektur, som han havde tolket på sin helt egen måde. Rådhuset er opført i nationalromantisk stil. Martin Nyrop ville med Københavns Rådhus give borgerne et folkeligt hus præget af kærligheden til byen.

Rådhusbygningen er symmetrisk. Kun tårnet, er anbragt asymmetrisk inspireret af rådhusetårnet i den italienske by Siena. Rådhusetårnet er placeret i langsiden mod Vester Voldgade, ud for den midterste tværbygning.

Der er cirka 300 trin fra fortovet og op til Rådhusetårnets udsigtspunkt, der giver dig rig mulighed for at se ud over Tivoli og resten af Indre By. Tårnet er et af Københavns kendteste vartegn. Og klokkerne i rådhusetårnet kendes ikke bare af københavnere, der går over Rådhuspladsen. Deres slag er hele Danmarks samlingspunkt, når de nytårsaften markerer årsskiftet. Klokkespillet er komponeret af Thomas Laub og P. E. Lange-Müller.

Tårnet var med 105,6m Danmarks højeste tårn, da det blev rejst. Men da man genrejste Christiansborg Slot efter branden i 1884, valgte man at det slottets (og det senere folketings) tårn skulle være højere end byens rådhusetårn. Derfor endte Christiansborgs tårn med en samlet højde på 106,5 m. Fra Rådhusetårnet er det dog kun muligt at nyde udsigten fra platformen i 58 meters højde.

Eksperiment 2021 med ombygning af sidespir og print på byggepladsens stillads.

Konkurrence- betingelser

1. Konkurrenceudskriver, -form og -sprog

Konkurrencen er udskrevet af Sekretariatet for World Capital of Architecture og Københavns Ejendomme og Indkøb (KEID) i samarbejde med Det Kongelige Akademi. Konkurrencen udskrives som åben idékonkurrence den 14. oktober 2023. Konkurrencen udskrives på dansk og kan besvares på dansk eller engelsk.

2. Deltagelse

Konkurrencen er åben for alle studerende på Det Kongelige Akademi. Deltager man som team, er der ikke krav om, at alle skal være studerende på skolen, da vi opfordrer til tværfaglige teams, dog skal der i teamet være mindst én studerende fra Det Kongelige Akademi. Studerende i studiepause mellem bachelor og kandidat må gerne deltage.

Følgende er udelukkede fra at deltage i konkurrencen:

- Alle personer eller virksomheder, som har været med til at tilrettelægge konkurrencen eller har ydet væsentlige bidrag til formulering af konkurrenceopgaven.
- Repræsentanter for konkurrenceudskriverne eller ansatte hos disse.
- Ansatte hos kompagnoner til eller arbejdsgivere for medlemmer af dommerkomiteen eller dennes rådgivere.
- Personer, der er i nær familie med eller har et nært familielignende forhold til medlemmer af dommerkomiteen eller dennes rådgivere.
- Virksomheder, som er helt eller delvist ejet af personer, der er i nær familie med eller har et nært familielignende forhold til medlemmer af dommerkomiteen eller dennes rådgivere. Alle deltagende har pligt til at gøre sig bekendt med ovenstående. I tvivlstilfælde, kontakt gerne Sekretariatet for World Capital of Architecture

3. Spørgsmål/svar

Der er mulighed for at stille spørgsmål til konkurrenceprogrammet via konkurrencens sekretær. Spørgsmål skal være stillet senest d. 1 november 2023. Svar kan ses på Det Kongelige Akademis hjemmeside <https://kglakademi.dk/konkurrence-raad-hustaarnet>

4. Besigtigelse

Tårnet kan besøges tirsdag d 25 oktober 2022 kl 16:00 ved at tilmelde sig til konkurrencens sekretær via email senest d 21 oktober med angivelse af antal deltagere.

5. Konkurrencens sekretær/kontakt

August Algot Vestergaard

Projektmedarbejder UNESCO.UIA World Capital of Architecture 2023

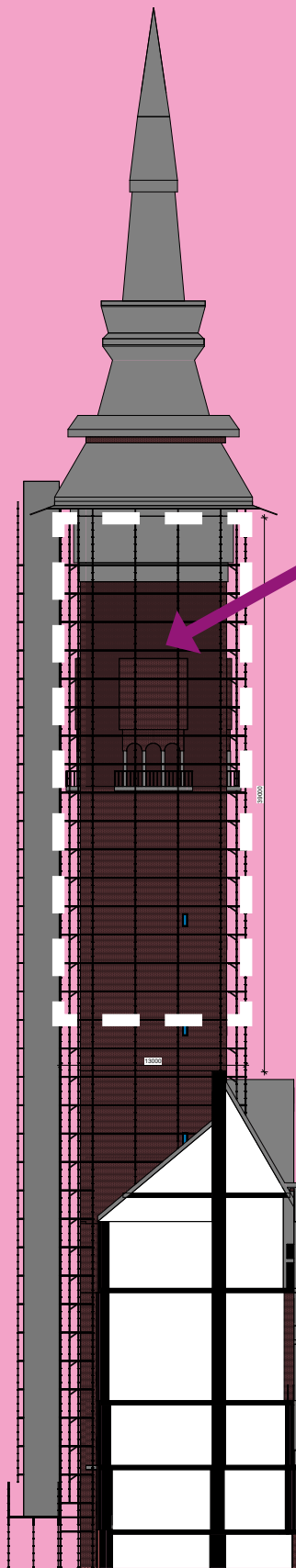
Mail: sg8b@kk.dk

Illustrationer af stillads på byggeplads.
Foto: Rambøll.

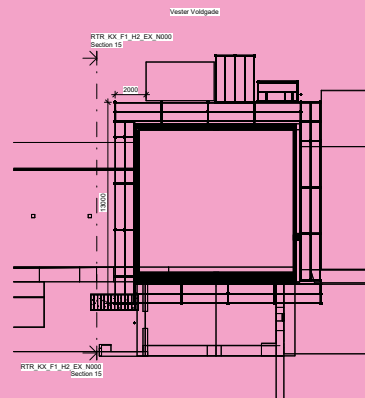

Illustrationsfelt 13x35m

Opstalt af tårnet, set fra Rådhuspladsen 1:150

Plan af tårnet 1:150

Plan og opstalt.
OBS. ikke målfaste
Tegning: Rambøll

Rev	Dato	Konst./Tegn.	Kontrol./Godk.	Tekst	
Rev	Dato	Konst.	Tegn.	Kontrol	Godk.
	04-10-2022	BERN	HÅK	HÅK	HÅK
Projekt nr. 1100038037-010		Mål 1: 150			
Opstalt og plan, tårn, stilladsinddækning-RTR_KX_F1_H2_EX_N000					Rev

Foreløbig tryk

6. Konkurrencemateriale

Konkurrencematerialet består af dette program samt tegningsmateriale som kan downloades via <https://kglakademi.dk/konkurrence-raadhustaarnet>

Bilagsmaterialet består af følgende:

Bilag 1: Navneseddel

Bilag 2: Digital model

Bilag 3+4: Opstalter af rådhusårnet med stillads

7. Aflevering

Fristen for aflevering er den 1 december 2022 senest kl. 12.00. En digital besvarelse sendes via e-mail til konkurrencens sekretær.

Et konkurrenceforslag eller dele heraf må ikke tidligere have været offentliggjort og forslagsstilerne skal have rettigheder til alle illustrationer mv. der benyttes.

Københavns Kommune forbeholder sig retten til ikke at optage forslag til bedømmelse, som vurderes til at have partipolitiske, reklamemæssige, offentligt stødende eller tilsvarende budskaber.

Der skal afleveres:

1. En A3-planche i PDF format indeholdende:

En opstalt i skalaen 1:200, som viser forslagets vision og udformning. Denne skal være i formatet JPG, BMP eller TIFF. Eventuelle forklarende diagrammer og rumlige illustrationer kan indgå på planchen, samt tekst på dansk eller engelsk på maksimalt ½ A4-side, som redegør for forslagets vision. På planchen skal indgå en selvvalgt titel samt kendingstal på min. 5 tal (ex 35918)

Det understreges, at forslagsmateriale ud over det materiale som er nævnt under afleveringskravene ikke vil blive taget op til bedømmelse.

2. Navneseddel:

Udfyldt navneseddel (Bilag 1). Navnesedlen skal angives en selvvalgt titel samt kendingstal på min. 5 tal (ex 35918). Ligeledes oplyses kontaktperson og dennes mailadresse/telefonnummer.

9. Bedømmelseskriterier

Forslag vil blive bedømt på idéens klarhed og arkitektoniske bearbejdning. jvf. programmets vision og opgaveformulering.

9. Bedømmelseskomité

Forslagene vil blive bedømt af:

Line Barfod, Teknik og Miljøborgmester, Københavns Kommune
Merete Lind Mikkelsen, enhedschef, Slots- og Kulturstyrelsen
Jakob Brandtberg Knudsen, dekan, Det Kongelige Akademi
Morten Birk Jørgensen, lektor, Det Kongelige Akademi
Dorthe Keis, partner, Arkitema
Kim Herforth Nielsen, partner, 3xN
Camilla van Deurs, stadsarkitekt, Københavns Kommune
Kristine Munkgaard Pedersen, programdirektør WCA
Rasmus Vanggård, direktør KEID
Nicolai Schrøder, KEID Rådhusteknik

Komiteén forbeholder sig ret til at indkalde særligt sagkyndige, såfremt der i komiteén er enighed herom. Komiteén vil ikke udarbejde en særskilt dommerbetænkning, men komme med en samlet udtalelse herunder begrundelse for udvælgelse af vinderforslaget.

10. Præmiering

Det vindende forslag modtager 15.000,- kr i præmiesum samt max. 5 studenterbilletter (1 stk. per team medlem) til UIA kongressen. Vinderforslaget forpligtiger sig til i samarbejde med KEID at tilpasse forslaget til stilladsprintet inkl. div. tekst og logos, således at det kan printes og indvies i primo februar 2023, når stilladset opsættes. Det forslag, der modtager 2. præmie vil modtage 10.000,- kr samt max. 2 studenterbilletter per team til UIA kongressen. Det forslag, der modtager 3. præmie vil modtage 5.000,- kr samt max. 2 studenterbilletter per team til UIA kongressen. Se kongressprogrammet her <https://uia2023cph.org/>

11. Offentliggørelse og udstilling

Resultatet offentliggøres i januar 2023. De vindende forslagsstillere vil blive underrettet personligt.

Det vindende og alle øvrige forslag udstilles på Københavns Rådhus, når konkurrencen er afgjort. Det forventes desuden, at forslagene udstilles i forbindelse med World Capital of Architecture og Arkitekternes internationale verdenskongres UIA CPH 2023. Forslagene vil også blive eksponeret på Arkitekturårets SoMe platforme.

12. Rettigheder

Ejendomsretten til det præmierede forslag er konkurrenceudskriverens. Ophavsretten til et konkurrenceforslag forbliver dog altid hos forslagsstilleren. Konkurrenceudskriveren og tredjepart har ret til at publicere de indkomne forslag f.eks. i dagblade og elektroniske medier. Ved publiceringen vil forslagsstillernes navne fremgå.

Denne publikation er udarbejdet af Københavns Kommune. Data og indhold er udarbejdet af Københavns Kommune.

Fotorettigheder: Ursula Bach og Københavns Kommune

For- og bagsidefoto: Ursula Bach

Grafik: Københavns Kommune
Publikationen er udgivet i 2022

Teknik- og Miljøforvaltningen
Afdelingen Plan, Analyse, Ressourcer og
CO2-reduktion (PARC)

